

Sport en ontwikkelingssamenwerking

Kennisniveau, informatie- en ondersteuningsbehoefte van sportverenigingen ten aanzien van OS

NCDO onderzoekt regelmatig wat het Nederlandse publiek denkt over internationale samenwerking. Ook laat NCDO onderzoek uitvoeren over internationale vraagstukken die betrekking hebben op de Nederlandse ontwikkelingssamenwerking. Dit is een samenvatting van een van deze onderzoeken. Het gehele onderzoeksrapport en een lijst met overige onderzoeken kunt u vinden op www.ncdo.nl.

Postadres:
Postbus 94020
1090 GA Amsterdam

Bezoekadres:
(hoofdingang KIT)
Mauritskade 63
1092 AD Amsterdam

tel: 020 568 87 55
fax: 020 568 87 87
info@ncdo.nl
www.ncdo.nl

Achtergrond

Het programma Sport en Ontwikkelingssamenwerking (OS) van NCDO wil de Nederlandse sportsector informeren over en betrekken bij ontwikkelingssamenwerking. De Nederlandse sportsector bestaat uit actieve sporters, sportverenigingen, sportbonden, sportkoepels, sportopleidingen, sportinstituten, gemeentesport en recreatie.

Het programma Sport en OS voerde in 2006 drie onderzoeken uit om de effectiviteit van haar programma te evalueren en de behoeften en mogelijkheden van de sportsector in kaart te brengen:

1. Kennisniveau, informatie en ondersteuningsbehoefte van sportverenigingen ten aanzien van OS,
2. Kennisniveau, informatie en ondersteuningsbehoefte van nieuw geïnteresseerde sportbonden ten aanzien van OS,
3. Ondersteuningsbehoefte van bonden en andere partners van NCDO die al zeer actief aan de slag zijn met het thema, zoals KNVB en KNHB.

Deze samenvatting doet verslag van het eerste onderzoek onder sportverenigingen en sporters. Informatie over de andere twee onderzoeken kunt u opvragen bij NCDO.

Sport is goed voor onze maatschappij...

De respondenten wijzen op een aantal positieve effecten van sport voor de maatschappij: het bevordert

twee effecten kan sport goed worden ingezet als therapeutisch middel in (voormalige) oorlogsgebieden. Wel vinden de respondenten dat projecten gericht op de eerste levensbehoeften

"Sport is een universele taal. Al versta je elkaar niet, door bewegingen te kopiëren krijg je toch een band. Kan je je inleven in elkaars gemoedstoestand."

de gezondheid, stimuleert sociale contacten en leidt tot acceptatie van gezamenlijke normen en waarden. Daarnaast zijn veel sportorganisaties betrokken bij hun buurt en bij scholen.

... en ook voor ontwikkelingslanden

In ontwikkelingslanden heeft sport ook deze positieve effecten op gezondheid, sociale contacten en waarden en normen. Daarnaast noemen de respondenten nog een aantal andere positieve effecten van het stimuleren van sport in ontwikkelingslanden. Sporten kan een uitweg uit armoede betekenen. Ook geeft het afleiding van de dagelijkse situatie en een bezigheid aan bijvoorbeeld straatkinderen. Tot slot verbreedt sport en kan het verschillende bevolkingsgroepen nader tot elkaar brengen. Vanwege de laatste

prioriteit hebben boven het stimuleren van sport, en dat het erg belangrijk is om in te spelen op de wensen van het ontwikkelingsland.

Bekende sporters scoren

De respondenten zijn nauwelijks bekend met bestaande projecten op het gebied van sport en ontwikkelingssamenwerking en de doelen en resultaten van deze projecten. Uitzondering zijn de projecten waarbij een bekende topsporter is betrokken. Deze projecten zijn wel bekend bij de meeste respondenten. Niet alleen weten de respondenten meer over projecten waar bekende sporters aan deelnemen, ook krijgen deze projecten de meeste steun van de respondenten. De respondenten verwachten dat deze projecten het meeste impact hebben omdat ze een groot publiek trekken.

Kleinschalige initiatieven van verenigingen

Respondenten weten weinig over sport en ontwikkelingssamenwerking en doen zelf ook weinig op dit gebied. Slechts weinig sportverenigingen doen structureel aan sport en ontwikkelingssamenwerkingsprojecten. Wel is bij de meeste verenigingen een keer een ad hoc-actie opgezet, zoals het inzamelen van geld of gebruikte sportattributen voor een sportclub of school in een ontwikkelingsland. Ook zijn er internationale contacten voor uitwisseling, deelname aan internationale toernooien en sportkampen. Deze contacten zijn echter voornamelijk gericht op

"Een tennisbaan is een grote investering, het onderhoud niet te vergeten. En dan sta je er met z'n vieren op. Bij voetbal heb je maar één veld en iets ronds nodig voor 22 mensen."

Europa en slechts zelden op sportclubs in ontwikkelingslanden.

Hoge drempel voor structurele projecten

De meeste sportclubs geven aan niet snel veel meer aan sport en ontwikkelingssamenwerking te gaan doen. De belangrijkste redenen zijn dat ze te weinig tijd hebben, te weinig mensen om dit uit te voeren en dat de prioriteit ligt bij de eigen vereniging en eventueel projecten in de eigen buurt. Ook zien de meeste respondenten veel praktische problemen: ze weten niet goed waar behoefte aan is in een ontwikkelingsland en waar

te beginnen met bijvoorbeeld het leggen van contacten. Ze weten ook niet of hun sport wel wordt beoefend in ontwikkelingslanden.

Interesse in informatie en kleinschalige projecten

Een deel van de respondenten wil meer weten over sport en ontwikkelingssamenwerkingsprojecten en eventueel ook meer zelf doen. Nu is de kennis over (projecten over) sport en OS vaak te beperkt om zelf iets te kunnen doen. Meer kennis leidt bij de meeste respondenten tot meer enthousiasme en ideeën voor eigen initiatieven.

De respondenten kennen het gratis kwartaalblad *Supporter* van NCDO niet. Liever worden ze geïnformeerd via de commerciële sportbladen, het bondsblad of het eigen clubblad. Ook zouden de verenigingsleden de website met informatie over sport en ontwikkelings-

samenwerking sneller gaan bezoeken wanneer er links naar deze site zijn opgenomen op de sites van de bonden en de clubs. Projecten die respondenten zelf willen uitvoeren moeten voldoen aan een aantal eisen: kleinschalig, eenmalig en makkelijk uitvoerbaar. De projecten mogen de vereniging niet teveel belasten. Ook willen de respondenten dat de projecten echt wat opleveren, zowel op korte als op lange termijn. Ze denken hierbij aan een project dat sport combineert met de ontwikkeling van eerste levensbehoeften, dat structureel effect heeft. De continuïteit van

het project willen ze echter niet zelf verzorgen.

Praktische ondersteuning door sportbonden en NCDO

NCDO kan inspelen op de wensen van de respondenten door, in samenwerking met de sportbond, gericht informatie en ondersteuning te verschaffen. Er is behoefte aan informatie over voorbeeldprojecten, die inzicht geven in de doelen en de praktische uitwerking van deze projecten. Ook voor een draaiboek voor projecten en een voorlichtingsavond is interesse. Daarnaast kan NCDO ondersteuning bieden bij de praktische uitvoering van het project. Het kan hierbij gaan om het bedenken en opzetten van het gehele project, het leggen van contacten, het verzorgen van het budget en het zorgen voor continuïteit en structuur. Respondenten zien de volgende rolverdeling tussen NCDO en sportbond: NCDO levert informatie, zorgt voor publiciteit en helpt waar mogelijk met ondersteuning op een hoog niveau, zoals het schrijven van een draaiboek. De sportbond coördineert de daadwerkelijke uitvoering van de projecten en zorgt voor continuïteit in de projecten.

Meer informatie over sport en ontwikkelingssamenwerking: www.sportdevelopment.org

INLEIDING

Eind 2006 inventariseerde onderzoeksbureau Intomart GfK op verzoek van NCDO de kennis over sport en ontwikkelingssamenwerking en de behoefte aan informatie of ondersteuning op dit gebied onder sportverenigingen van drie verschillende sporten: judo, tennis en hockey. NCDO wilde inzicht krijgen in kennis, houding en gedrag van verenigingsleden ten aanzien van sport in relatie tot ontwikkelingssamenwerking.

Ook wilde NCDO weten hoe het programma Sport en Ontwikkelingsamenwerking van NCDO deze sportverenigingen beter kan gaan bedienen. Om deze vragen te beantwoorden werd gekozen voor kwalitatief onderzoek in de vorm van zes focusgroepen, twee per sport. Iedere focusgroep werd door een discussieleider geleid aan de hand van een vragenlijst met relevante gesprekspunten. De focusgroepen bestonden uit vijf tot tien personen die actief waren als trainer, bestuurder of actief lid van een sportvereniging of sporter. Het veldwerk van het onderzoek vond plaats in december 2006.

